

سرپرست مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران: حفظ ذخایر ژنتیکی زیستی و دریایی بدون مشارکت مردم امکان پذیر نیست

سرپرست مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران با بیان اینکه حفظ ذخایر ژنتیکی زیستی و دریایی بدون مشارکت مردم امکان پذیر نیست، گفت: خلیج فارس از تنوع زیستی بسیار غنی برخوردار است و پهنای دریایی در خلیج فارس، خزر و عمان فرصتی را فراهم کرده است تا شاهد تنوع زیادی از جانوران و موجودات آبی باشیم که هر کدام برای ما یک ذخیره به شمار می آیند و علاوه بر اهمیت ژنتیکی می توانند جهت تولید محصولات زیستی دانش بنیان مورد استفاده قرار گیرند.

به گزارش اقتصادسرآمد، حسین شاهسورانی، سرپرست مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران در مراسم افتتاح بانک ذخایر دریایی ایران ک دهم اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ برگزار شد، ضمن عرض تبریک روز ملی خلیج فارس گفت: مصادف با روز ملی خلیج فارس، بانک ذخایر دریایی ایران در مرکز ملی ذخایره ژنتیکی و زیستی ایران نیز افتتاح می شود.

وی با بیان اینکه حفظ ذخایر ژنتیکی زیستی و دریایی بدون مشارکت مردم امکان پذیر نیست، افزود: تنوع زیستی دریای خلیج فارس بسیار وسیع است و پهنای دریایی در خلیج فارس، خزر و عمان فرصتی را فراهم کرده است تا شاهد تنوع زیادی از جانوران و موجودات آبی باشیم که هر کدام برای ما یک ذخیره به شمار می آیند.

شاهسورانی با بیان اینکه ذخایر دریایی در کشور مورد غفلت قرار گرفته است، ادامه داد: به عنوان متولی مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی این بستر فراهم شده تا امروز بانک ذخایر دریایی راه اندازی شود. باید شرکت‌های پتروشیمی و نفتی که اکنون در خلیج فارس فعال هستند، مشارکت اجتماعی را جدی تر بگیرند و به عنوان حامیان زیستی و دریایی کشور به ویژه در خلیج فارس به پیشبرد فعالیت‌های ما کمک کنند.

سرپرست مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران تصریح کرد: شرایط بسیاری از منابع زیستی به دلیل آلاینده‌های نفتی و بهره برداری کشورهای همسایه نگران کننده است. وظیفه ماست تا با همکاری و همیاری مجموعه های مختلف از ذخایر در معرض انقراض حفاظت کنیم. وی با بیان اینکه توجه به ذخایر ژنتیکی دریایی در کشورهای جنوب شرق آسیا و ایالات متحده آمریکا منجر به تولیدات اقتصادی شده است، گفت: دستیابی به ترکیبات دارویی و ضد سرطانی نتیجه علم زیست فناوری است که با منابع دریایی تولید می شود. در کشور ما بیشتر به ذخایر دریایی نگاه صیادی وجود دارد.

شاهسورانی با بیان اینکه فرک خزری در حال انقراض است، گفت: مشارکت ایران و کشورهای اطراف ایران رامی طلبد تا با همکاری هم از این گونه حفاظت کنیم. سرپرست مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران به همکاری مجموعه های پژوهشی با یکدیگر تاکید کرد و گفت: باید از ظرفیت های پژوهشی یکدیگر استفاده کنیم تا بتوانیم با این همگرایی و هم افزایی به یک محصول کاربردی برسیم تا از دغدغه ها بکاهیم

گروه زیست دریایی – کیمیا عبدالله پور - خلیج فارس دریایی نیمه بسته با آبی گرمتر از متوسط دمای اقیانوس ها و سایر دریاهاست، علاوه بر این دریایی کم عمق است به طوری که حداکثر عمق آن ییسن ۹۰ تا ۱۰۰ متر در اطراف جزیره تنب بزرگ، ابوموسی، لاوان و فارسی و عمق متوسط آن حدود ۳۰متر است از این رو دریایی شکننده و حساس محسوب می شود، اما همین دریای حساس دنیایی از انواع آبزیان و گونه های آبی را در خود جای داده که برخی از آنها در دنیا بی نظیر هستند.

بیش از هزار و ۶۰۰ گونه ماهی (حدود ۵۰۰ گونه در خلیج فارس و هزار و ۱۴۲ گونه در دریای عمان) ۱۵ گونه میگو، ۱۰ گونه پستاندار دریایی، پنج گونه لاک پشت دریایی و بیش از ۹۰ گونه پرنده و تنوع بسیار زیادی از پلانکتون ها بخشی از ظرفیت خلیج فارس است، علاوه بر این حدود هشت درصد از کل آبسنگ های جهان با بیش از ۵۰ گونه در خلیج فارس و دریای عمان یافت می شوند که البته دو سوم آن به علت آلودگی نفتی در معرض خطر و نابودی قرار دارند، دو گونه از جنگل های مانگرو با نام های حراء و چندل در خلیج فارس هستند که مامن هزاران پرنده آبی و کنار آبی هستند.

سواحل خلیج فارس محل تخم گذاری گونه لاک پشت های بی نظیری است که در هیچ جای دنیا یافت نمی شوند، اما تمام اینها تحت تاثیر انواع آلودگی ها در معرض نابودی قرار گرفته اند، آمارها نشان می دهد سالانه حدود ۴۰ هزار فرزند کشتی در خلیج فارس تردد می کند که در کنار مزیای اقتصادی و حمل و نقلی می تواند عواقب سخت محیط زیستی هم برای این دریای نیمه بسته به همراه داشته باشد چون با تردد این تعداد کشتی که بخش زیادی از آنها را نفتکش ها تشکیل می دهند سالانه بیش از ۲ میلیون تن مواد نفتی وارد خلیج فارس می شود که خطر بزرگی برای زیستمدانان این پهنه آبی است.

مطالعات نشان می دهد در بازه زمانی ۲۲ ساله، استحصال بیش از ۷۶۰ هکتار زمین و خشک کردن دریا، تخلیه پساب شهری و صنعتی، احداث اسکله و بارانداز، تردد شناورهای سبک و سنگین، فعالیت های صیادی، احداث جاده، توسعه مراکز جمعیتی و فعالیت های گردشگری به عنوان مهمترین عوامل تخریب محیط زیست و تهدید کننده زیستگاه و گونه در این محدوده به شمار می روند و این عوامل باعث شدند تا مساحت سواحل تخم گذاری لاکپشت دریایی پوزه عقابی ۹۲.۶ درصد، زیستگاه مطلوب آبسنگ های مرجانی ۴۳.۶ درصد و بسترهای علف دریایی ۲۸.۹ درصد کاهش یابد.

این آبراه ارزشمند و حساس که دارای منافع بزرگ اقتصادی و موقعیت سوق الجیشی و سیاسی است، از روز گاران بسیار دور تاکنون، مورد توجه کشورهای غربی و استعمار گران بوده و همواره تلاش می کردند تا این پهنه آبی با اهمیت را در سیطره خود داشته

به روزرسانی فهرست گونه های در خطر انقراض بعد از ۲۴ سال

مرجان های خلیج فارس در معرض نابودی

بستر های علف دریایی ۲۸.۹ درصد کاهش و مساحت جنگل های مانگرو ۳۴.۷ درصد افزایش یابد.

فهرست گونه های دریایی در معرض خطر انقراض و حمایت شده بعد از ۲۴ سال به روز رسانی شدمدیر کل دفتر زیست بوم های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست اضافه کرد: با توجه به تاکید اسناد بالا دستی توسعه در زمینه لزوم تامین آب شرب و صنعت از سواحل جنوب کشور، مطالعات پهنه بندی اولویت تأسیسات نمک زدایی از آب دریا در خط ساحلی خلیج فارس و دریای عمان در استان های سیستان و بلوچستان و خوزستان با هدف دستیابی به اهداف توسعه پایدار و حفاظت از مناطق حساس و زیستگاه های ساحلی دریایی و برای به حداقل رساندن تخریب محیط زیست از طریق تعیین مناطق مناسب برای استقرار صنایع نمک زدایی در سواحل این استان ها با مشارکت صندوق ملی محیط زیست انجام شد و به

این ترتیب، پهنه بندی سواحل جنوب کشور جهت استقرار این تأسیسات تکمیل شده است.

وی تاکید کرد: همچنین اظهارنظر بر استقرار صنایع بزرگ در سواحل با لحاظ ملاحظات محیط زیستی با دقت و با رعایت مدت زمانی مشخص شده در قانون برای پاسخگویی در خصوص ۴۰ پروژه انجام شده است، همچنین در سال گذشته با تشدید نظارت و تأکیدات انجام شده به واحدهای استانی، تصرفات و تعرضات به سواحل و بستر دریا بیش از ۹۵ درصد کاهش و تخلفات بسیار محدود و معدودی شناسایی و پیگیری قضایی شده است، همچنین تعرضات قبلی در روند پیگیری قرار گرفته است.

بیشتر بخوانید

- تسریع در روند احیای زیست بوم های دریایی پس از انقلاب/ احیای گونه های دریایی درحال انقراض
- مرجان های قشم پایش می شوند
- زیست بوم مرجانی خلیج چابهار، نگین ارزشمند سواحل مکران
- برنامه های "روز ملی خلیج فارس" در جزیره قشم اعلام شد

وی افزود: در حوزه حفاظت از گونه ها و زیستگاه ها نیز اقدامات بسیار مهمی در سال گذشته انجام شده است که در این رابطه می توان به روزرسانی فهرست گونه های در معرض خطر انقراض و حمایت شده آبی دریایی بعد از ۲۴ سال اشاره کرد که در این لیست انواع کوسه ماهیان و سفره ماهیان، بی مهرگان کفزی و برخی گونه های ماکول (مانند انواع ماهیان حسون، سلطان ابراهیم، طلال گفته می شود در مقابل غیرماکول به ماهی مرکب، یال اسبی، مارماهی اطلاق می شود) به لیست قبلی اضافه و پشوانه قانونی برای حفاظت از آنها ایجاد شد.

طالبی متین تصریح کرد: پایش و توسعه زیستگاه های تالابی مرجانی و حرا در سال گذشته در مناطق وسیع تری اجرا شد، به طوریکه توسط نیروی متخصص حسون، تعداد چهار زیستگاه مرجانی پایش و احیا و یک زیستگاه جدید کشف شد.

وی بیان داشت: در این راستا تهیه نمونه آبزیان خلیج فارس برای ارتقاء و تقویت ذخایر ژنتیکی در بخش دریایی موزه تاریخ طبیعی و ذخایر ژنتیکی نیز از سال گذشته به صورت مستمر انجام می گیرد.

به گزارش روابط عمومی سازمان حفاظت محیط زیست، مدیر کل دفتر زیست بوم های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست تاکید کرد: همچنین در راستای پوش کاشت یک میلیارد نهال، با جلب مشارکت صنایع، بیش از ۳۵۰ هکتار بر وسعت جنگل های مانگرو کشور اضافه شد.

مرجانی آن گفت: به دلیل تغییرات اقلیمی چهارمین سفیدشدگی جهانی آبسنگ های مرجانی در خلیج فارس در حال وقوع است.

محمد طالبی متین افزود: یکی از چالش های اصلی زیست بوم های دریایی خلیج فارس، آلودگی و تغییرات اقلیمی است، در سال های اخیر، آلودگی زیست محیطی و ورود پسماندها و پساب های صنعتی و نفتی باعث آسیب به زیست بوم های دریایی شده است و عواملی از جمله نشست نفت از خطوط لوله، ریزش از نفتکش ها، حوادث دریایی، دفع پسماندها و پساب های شیمیایی و زباله های دریایی، تخریب و تغییر کاربری سواحل، عدم برقراری توازن بین توسعه اقتصادی و حفاظت محیط زیست و تغییرات اقلیمی مانند افزایش دما و اسیدی شدن آب دریاها، به تخریب زیست بوم های دریایی خلیج فارس منجر شده است.

وی تاکید کرد: تخریب و آسیب به آبسنگ های مرجانی نیز یکی از چالش های مهم است، مرجان ها به عنوان یکی از مهمترین عوامل در حفظ تعادل اکولوژیکی دریاها عمل می کنند اما فعالیت های انسانی نظیر توسعه ساحلی و تجاوز به حریم و بستر دریا، لایروبی و لایریزی، صیدی رویه و بهره برداری غیرمستولانه از منابع دریایی در کنار تغییرات اقلیمی، به تخریب و آسیب به مرجان ها و همچنین کاهش تنوع زیستی در منطقه منجر شده است.

وی با تاکید بر این که در حال حاضر به دلیل تغییرات اقلیمی، چهارمین سفیدشدگی جهانی آبسنگ های مرجانی در حال وقوع است که این امر سبب آسیب های جدی به این ذخایر ژنتیکی می شود، ادامه داد: با توجه به نگاه توسعه ای دولتمردان به سواحل مکران به عنوان گنج پنهان سرزمین ایران، توسعه و تغییر کاربری اراضی ساحلی، به خصوص در نتیجه ساخت و سازهای ساحلی و توسعه شهری، می تواند منجر به از بین رفتن زیستگاه های حیاتی دریایی و مناطق مستعد و بسترهای مناسب برای تولیدمثل و تغذیه زیستمدانان دریایی و تخریب زیستگاه های وابسته شود.

مدیرکل دفتر زیست بوم های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، انجام مطالعات پهنه بندی محیط زیستی و ارزیابی ریسک زیستگاهی استقرار صنایع در مناطق ساحلی دریایی مکران در استان هرمزگان را از جمله دیگر اقدامات این دفتر در سواحل خلیج فارس برشمرد و از مشخص شدن محدوده های مجاز و ممنوع برای توسعه در سواحل با روش های علمی و بازدیدهای میدانی خبر داد.

وی اضافه کرد: این اقدام در سواحل استان سیستان و بلوچستان نیز در حال تمام شدن است که با توجه به آسیب های وارده به زیست بوم ها در نتیجه توسعه در منطقه پارس جنوبی، بررسی تغییرات محیطی و ارزیابی ریسک زیستگاهی در محدوده ساحلی –

طالبی متین تصریح کرد: مطالعات نشان می دهد در بازه زمانی ۲۲ ساله، استحصال بیش از ۷۶۰ هکتار زمین و خشک کردن دریا، تخلیه پساب شهری و صنعتی، احداث اسکله و بارانداز، تردد شناورهای سبک و سنگین، فعالیت های صیادی، احداث جاده، توسعه مراکز جمعیتی و فعالیت های گردشگری به عنوان مهمترین عوامل تخریب محیط زیست و تهدید کننده زیستگاه و گونه در این محدوده به شمار می روند و این عوامل باعث شدند تا مساحت سواحل تخم گذاری لاکپشت دریایی پوزه عقابی ۹۲.۶ درصد، زیستگاه مطلوب آبسنگ های مرجانی ۴۳.۶ درصد و

باشند، علاوه بر این تلاش های زیادی از سوی برخی کشورها برای تحریف نام خلیج فارس صورت گرفت اما موفق نشدند، بر این اساس شورای عالی انقلاب فرهنگی به پیشنهاد شورای فرهنگ عمومی، روز دهم اردیبهشت را که روز اخراج پرتغالی ها از تنگه هرمز در قرن شانزدهم میلادی است، به عنوان روز ملی خلیج فارس نامگذاری کرد.

در کنار اینها اما خلیج فارس دارای بزرگترین مجموعه آبسنگ های مرجانی است که برخی از آنها در دنیا بی نظیرند، آبسنگ های مرجانی یا همان سنگ فرش های مرجانی کف دریاها و اقیانوس ها از قدیمی ترین و غنی ترین موجودات زنده بر روی زمین هستند، آبسنگ ها یکی از مهمترین، ظریف ترین و متنوع ترین اکوسیستم های آبی اند که شکل گیری آنها به زمان زیادی نیاز دارد و نقش بسیار مهمی در سلامت محیط زیست و آب و هوای کره زمین دارند.

سخره های مرجانی بعد از جنگل های مناطق حاره دومین منطقه زیستی غنی جهان است که در همه نواحی اقیانوسی از قطب تا استوا گسترش دارند، اقیانوس هند و آرام و وسیع ترین قلمرو آبسنگ های مرجانی را دارند که به علت وسعت زیاد به چندین زیر قلمرو از جمله استرالیا، زنجیره هاوایی، فیلیپین، دریای سرخ و خلیج فارس تقسیم می شود که در این میان خلیج فارس به علت اینکه دریایی نیمه بسته است و حرارت آب در آن نسبتا بالاست گونه های بی نظیری را در خود پرورش داده است، مثلا مرجان ها دمای ۱۸ تا ۳۲ درجه را می توانند تحمل کنند اما در خلیج فارس دمای ۱۴ و ۳۶ درجه هم ثبت شده است.

حدود ۱۱۱ گونه مرجانی در خلیج فارس شناسایی شده که ۱۰۳ گونه آن در جزایر ایرانی خلیج فارس وجود دارد از این رو خلیج فارس یکی از زیستگاه های مهم و حایز اهمیت آبسنگ ها است، در واقع تقریبا تمامی جزایر ایرانی با آبسنگ های مرجانی محاصره شده است، حدود ۱۷ جزیره ایرانی در خلیج فارس داریم که از جمله مهمترین مناطق مرجانی ایران می توان به جزایر خارک، خارکو، فارسی، طاهری، کیش، لاوان، هندورابی، فارور، بنی فارور، شسیدور، تنب بزرگ، تنب کوچک، سیریی، لارک، ابوموسی، هنگام، قشم، هرمز، خلیج نای بند و خلیج چابهار اشاره کرد که بیشترین گسترش آبسنگ ها در جزایر خارک و خارکو است اما مرجان ها در چند سال اخیر به علت انواع آلودگی ها و گرمایش جهانی دچار سفیدشدگی شده اند و این یعنی نابودی آبسنگ ها که باید فکری برای آن کرد.

سفیدشدگی آبسنگ های مرجانی فرآیندی است که در آن مرجان ها به دلیل عوامل تنش زای گوناگون مانند تغییرات دما، نور یا مواد مغذی سفید می شوند و از بین می روند.

مدیر کل دفتر زیست بوم های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست به مناسبت روز ملی خلیج فارس درباره وضعیت محیط زیستی خلیج فارس و آبسنگ های

بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی

بدون شرح...

فرجیاعزیزی - اقتصاد سرآمد